

τούμπανο

Τρίτη, 12 Φεβρουαρίου 2013
3:55 μμ

Σημασία

Κρουστό μουσικό όργανο.

Ένα από τὰ μέσα πρόσκλησης του κοινοῦ για να παρακολουθήσει τὴν **διαπόμπευση** κάποιου, ἐπειδὴ δίνει πολύ δυνατὸ καὶ βαρὺ ἦχο.

Τὸ τούμπανο ἢ τύμπανο προηγείτο στην πομπή ὅπως καὶ τὸ βούκινο.

Βλ. εικόνα [Η ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΟΡΝΙΘΟΚΛΕΠΤΟΥ](#)

Συνώνυμα

Νταούλι
Ταμπούρλο
Ντραμς (νεωτ)
Ανακαράς

Δες Υπογλώσσιο 78 - Ὅργανα

Αναφορές

Πρέπει να σημειωθεί ὅτι τὸ τύμπανον ἢ τύπανον, ὁ τυμπανισμός ἢ ἀποτυμπανισμός ἀποτελοῦσαν μεθόδους εκτέλεσης. Ἦταν οἱ τελικὲς φάσεις τῆς διαπομπεύσης.

ἀποτυμπανίζω (μτγν. ἀποτυπανίζω), σταυρωνω σε σανίδα.

Ἡ Ἀσσία ἀναφέρεται σὲ ἓνα κατάσκοπο πού καταδικάστηκε σὲ ἀποτυμπανισμό ἐπειδὴ μετέδιδε ἐν καιρῷ πολέμου φωτεινὰ σήματα στὸν ἐχθρό —«παραφρυκτωρευόμενος τοῖς πολεμίοις ληφθεὶς ὑπὸ Λαμάχου... ἀπετυμπανίσθη» (Κατὰ Ἀγοράτου ἐνδείξεως, XIII, 67). Ἄλλὰ καὶ ὁ Δημοσθένης ἀναφέρει τὸν ἀποτυμπανισμό ὡς ποινή πού ἐπιβαλλόταν στοὺς προδότες (Περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ, 61).

Ὡς οὖν ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ὄντος τοῦ ἀγῶνος, οὕτω προσήκει γινώσκειν, καὶ τοὺς πεπρακότας αὐτοὺς ἐκεῖνω μισεῖν **ἀποτυμπανίσαι**. οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσῃτ' ἐχθρούς.

Δημοσθένους Λόγοι - Περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ.8.61,

ὁρῶν δὲ ταῦθ' ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀρειτῶν, ἀντὶ τοῦ τῷ μὲν βοηθεῖν, τοὺς δ' **ἀποτυμπανίσαι**, τοῖς μὲν οὐκ ὠργίζετο, τὸν δ' ἐπιτήδειον ταῦτα παθεῖν ἔφη καὶ ἐπέχαιρεν.

Στο ἴδιο 9.61:—Pass.D.19.137, Arist. Rh. 1383a5, Beros. ap. J.Ap.1.20.

Ἀγόρατον τουτονί. δόξαντα τάληθῆ εἰσαγγεῖλαι, ὑμεῖς δὲ πολλῶ χρόνῳ ὕστερον λαβόντες ἐν δικαστηρίῳ ὡς ἀνδροφόνον ὄντα θάνατον δικαίως καταψηφισάμενοι τῷ δημίῳ παρέδοτε καὶ **ἀπετυμπανίσθη**. καίτοι εἰ ἐκεῖνος ἀπεθανεν, ἢ πού Ἀγόρατός γε δικαίως ἀποθανεῖται.

Λυσίου Λόγοι - κατὰ Ἀγοράτου ἐνδείξεως 13.56

«τά δέ τύμπανα... ξύλα δι' ὧν τούς καταδίκους ἔτυπτον». Καί στή *Σούδα*: «τύμπανα· θάκλα... ξύλα ἐν οἷς ἐτυμπάνιζον». Βάκλον σημαίνει ραβδί. Τήν ἀποψη ὅτι ἡ θανάτωση γινόταν μέ ρόπαλο ὑποστήριξε ὁ *J. H. Lipsius* (*Das attische Recht und Rechtsverfahren*, Leipzig 1905, σ. 77 σημ. 101). Τό ἴδιο ὑποδηλώνεται καί ἀπό ἕνα ἀπόσπασμα χριστιανικοῦ μαρτυρολογίου: «ἐδέξατο τάς πολλάς ἐπί τοῦ νότου διά τυμπάνου πληγάς, καί γάρ πολλαῖς ἐπαίετο θακτηρίαις» (*Φωτίου Βιβλιοθήκη*). Ὁ *Γρηγόριος ὁ Νύσσης* γράφει γιά ἕνα μικρό μαθητή πού «ἀπετυμπανίσθη τῷ σκύτει», πού χτυπήθηκε δηλαδή μέ δερμάτινο μαστίγιο, «σκύτος» (*Migne, Patrologia Graeca*, 46, 412).

154.45

Τό τυμπανο, ὡς ὄργανο βασανισμοῦ μπορεῖ νά σήμαινε:

1. τό **κούτσορο** (βλ. ΑΕΝΑΟΝ - Φαγεῖν - ἐπίξηνον) ὅπου εσκυβε τό τραχηλο γιαν ν' αποκεφαλισθεῖ ὁ κατάδικος
2. Τό **ρόπαλο** με τό οποιο κτυποῦσαν τόν καταδικο γιαν νά τόν σκοτώσουν (η ενεργεια λεγονταν ἀπό τυμπανισμος) πβλ. ΦΡ τον εκαναν τουμπανο στο ξύλο< **τον τουμπάνιασαν στο ξύλο**.
Η εκφραση «τον τουμπανιασαν στο ξύλο» ὅπως και η αναλογη «τον πλακωσαν στο ξύλο» δεν σημαίνει τον τουμπάνιασαν **με το ξυλο** ἀλλά **επι του ξύλου**.
3. Τό σύνολον καί τῶν δύο.

Φαίνεται πως ὁ τυμπανισμος ἐπρηζε τό σωμα του βασανιζομενου, ἐτσι που τυμπανισμος καταντησε νά σημαίνει φουσκωμα του στομάχου και γενικότερα φουσκωμα. Πβλ. τῆ φραση ἡ κοιλιά μου ἐγινε νταούλι. (πχ. Ὁ Οιδιπους και ὄλοι οἱ λοιποὶ υπερτασικοὶ παραπονουνταν που τουμπάνιασαν τα ποδια τους). Διαβαστε και τα πατριακα πατριαρχικα λογια του Γηγοριου Ε στον ἀφορισμό των αγωνιστων του 21 (ΑΝΑΦ.)

Στην Βιβλο ὁμως τό τύμπανον ἀναφερεται ὡς μουσικο ὄργανο

αἰνεσάτωσαν τό ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῶ ἐν **τυμπάνῳ** καί ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ

Ψαλμοί, 149:3

αἰνεῖτε αὐτόν ἐν **τυμπάνῳ** καί χορῶ αἰνεῖτε αὐτόν ἐν χορδαῖς καί ὄργάνῳ

Ψαλμοί, 150:4

μετά γάρ κιθάρας καί ψαλτηρίου καί **τυμπάνων** καί αὐλῶν τόν οἶνον πίνουσιν τὰ δέ ἔργα κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσιν καί τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσιν

Ἠσαίας, 5:12

Και τό ρημα αποτυμπανίζω μια φορά ἀπαντά μόνον στον Δανιήλ και ἐκει με τῆν ἐννοια «πρήστηκε»

ἐθεώρουν τότε τῆν φωνήν τῶν λόγων τῶν μεγάλων ὧν τό κέρας ἐλάλει καί **ἀπετυμπανίσθη** τό θηρίον και ἀπώλετο τό σῶμα αὐτοῦ και ἐδόθη εἰς καῦσιν

πυρός
Δανιήλ, 7:11

Όλα αυτά γιατί οι Εβραίοι εκτελούσαν δια λιθοβολισμού.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ

Διατυμπανίζω

Διαδίδω κατ'ιθιγόνη, σα να βράω τυμπανό, για να επαινεσω ή να ψέξω κάποιον.

Πρβλ. διασαλπίζω

Φρ έσπευσε να διατυμπανίσει το κατορθώμα του.

Τυμπανοκρουσία

Ο θόρυβος του τυμπανού και η κρουση του τυμπανού.
Μεταφορικώς ο αποηχος του διατυμπανίζει. Θόρυβος λόγω διατυμπανισμών.

άποτυμπανίζω (και άποτυπανίζω U), σταυρώνω επί ξύλου, crucify on a plank,
D.8.61,9.61:—Pass., Lys.13.56, D.19.137, Arist. Rh. 1383a5, Beros. ap. J.Ap.1.20.
2. γενικότερα : καταστρέφω, destroy, Plu.2.1049d.

ΕΙΚΟΝΕΣ

1. Η ΔΙΑΠΟΜΠΕΥΣΙΣ ΤΟΥ ΟΡΝΙΘΟΚΛΕΠΤΟΥ

2. ΤΟΥΜΠΑΝΑ

Corybantes and Cybelé, with Infant Zeus.

Οι στρατιώτες όλων των εποχών χρησιμοποιούσαν την ασπίδα ως τύμπανο για να τρομάξουν τον εχθρό, να συμμετέχουν σε λατρευτικά δρώμενα, να συνοδεύσουν τις ζητωκραυγές τους. Ο κτύπος είχε ασφαλώς λατρευτικό χαρακτήρα. Ο Αισχύλος στο "Επτά επι Θήβας" στ. 100 αναφέρει: "ἀκούετ' ἢ οὐκ ἀκούετ' ἀσπίδων κτύπον;"

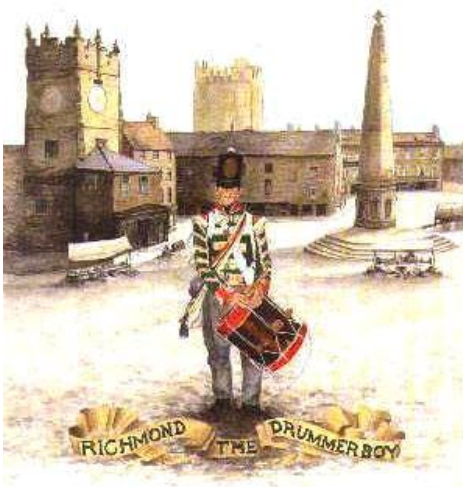
Η πρώτη μορφή τυμπάνων δημιουργήθηκε από τον κτυπο των ασπίδων. (βλ. α, β αριστερά τους Κουρήτες να κτυπούν δίκην τυμπάνων τις ασπίδες τους για να μην διακρίνονται τα κλαμάτα του νεογέννητου Δία).

ΑΣΣΥΡΙΑΚΑ

Αρχαίο Ελληνικό τύμπανο

[Banquet of the Amsterdam Civic Guard in Celebration of the Peace of Münster, painted 1648, exhibited at the Rijksmuseum.](#)

ΦΡΑΣΕΙΣ

Από αυτό το όργανο πρόεκυψε και η παροιμιώδης φράση: **ο κόσμος το 'χει τούμπανο και μεις κρυφό καμάρι.**

Τοχει=το έχει =το θεωρεί

Δηλ. ο κοσμος θεωρει ως διαπομπευση κάποιο γεγονός που μας αφορά ενώ αντιθέτως εμεις υπερηφανευόμαστε γι' αυτό.

Πβλ. η κουρβα το γιβέντισμα πανηγυράκι τοχει.

Άλλη εκδοση

861.

*Ὁ κόσμος τῶχει βούκινο, κί ἡμεῖς κρυφὸ μυστήριον.
Περὶ αἰσχονε πασιγνώστον, και ὑποκρυπτομένου ὑπὸ τῶν ἐχόντων αὐτό.*

Ο λόγιος συλλογέας προφανώς παρετυμολογεί το βούκινο συγγέοντάς το με το κοινό (βου+κοινό!) , το πλήθος, που συναγείρει το βούκινο και αποφεύγει το καμάρι που, πολύ σωστά, το βρίσκει παράλογο.

Καμαρώνω

Αιθανομαι και δειχνω υπερηφάνεια, επαιρομαι, υπερηφανευομαι.

Το **καμαρώνω** ετυμολογεται από τον Καθ. Γ. Μπαμπινιώτη ως προερχόμενο από το αρχαίο ρήμα **καμαρώ** = παρέχω κατασκευάζω θόλο.

Λέει λοιπόν επί λέξει ο κ. Καθηγητης:

[ΕΙΥΜ. < μτγν. *καμαρῶ (-όω)* «κυρτώνω, κάμπτω» < αρχ. *καμάρα*. Η σημερινή σημ. είναι μεσν., από τον χαιρετισμό με υπόκλιση που απηύθυναν συνήθως οι ευγενείς. Κατ' άλλη, λιγότερο πιθανή άποψη, η σημ. αυτή ανάγεται στο κύρτωμα τού αλόγου ως δείγμα τής υπερηφάνειάς του (λ.χ. «*τράχηλον ἐκαμάρωσεν. ἐτίναξε τὴν χήτην*». μεσν. *δημῶδες κείμενο*)].

Σωστός ο Μπαμπινιώτης, άλλα δεν σχετίζει την παραγωγή της λέξης με την υπερηφάνεια. Καμάρα κάνει κάποιος σκύβοντας, κύπτων. Το ουσιαστικό καμάρα = αψίδα δείχνει κλίση προς τα κάτω. Πβλ. Κύφωv και την ΦΡ [η]ψηλή γυναίκα [κάνει] **καμαρωτό** γαμήσι. Το σκύψιμο ποτέ δεν είναι δείγμα υπερηφάνειας.

Το ρημα καμαρώω -ῶ σημαίνει καλυπτω με θόλο, αψίδα. Δεν ήταν δε και ευρείας χρήσης.

Απαντᾷ :

- 1 μια φορά στον Στράβωνα - Γεωγραφικά 11.2

*φασὶ δ' ἀπὸ τῆς Ἰάσονος στρατιᾶς τοὺς μὲν Φθιώτας Ἀχαιοὺς τὴν ἐνθάδε Ἀχαιᾶν οἰκίσαι, Λάκωνας δὲ τὴν Ἠνιοχίαν, ὧν ἦρχον Κρέκας καὶ Ἀμφίστρατος οἱ τῶν Διοσκούρων ἠνίοχοι, καὶ τοὺς Ἠνιόχους ἀπὸ τούτων εἰκὸς ὠνομάσθαι. τῶν δ' οὖν **καμαρῶν** στόλους κατασκευαζόμενοι καὶ ἐπιπλέοντες τοτὲ μὲν ταῖς ὀλκάσι τοτὲ δὲ χώρᾳ τινὶ ἢ καὶ πόλει θαλαττοκρατοῦσι.*

Από τα Γεωγραφικά επίσης προκύπτει ότι οι Έλληνες ονομάζαν καμάρες μικρά και λεπτά κουφα ακάτια των 25-30 ατομῶν

Ισως εδώ να πρῦτει η ονομασία απο την γενική πληθυντικού ενός σπανιου Καρικού επιθέτου

καμαρός, ἄ, ὄν, Carian word, = ἀσφαλής, κάμαρα (sic codd.) "λέγεσθαι τὰ ἀσφαλῆ" Apollon. ap. Sch. Orib.46.21.7.

H. G. Liddell - R. Scott.

Από τον κάμαρο ισως και το κεμέρι, πουγκι ἢ σελάχι δηλ. μέρος οπου ασφαλιζουμε χρηματα. Από αντιστοιχο τουρκικο.

- 2 Άλλη μια φορά στους Δειπνοσοφιστες του Αθηναίου 5.25

*τούτων δ' ἐκτὸς περίστυλος ἐπεποιήτο σῦριγξ ταῖς τρισὶ πλευραῖς **καμαρωτὴν*** ἔχουσα στέγην, ἐν ἣ τὴν τῶν κατακειμένων ἀκολουθίαν ἐστάναι συνέβαινεν*

*)Εδώ **καμαρωτην** στεγην = **θολωτην** στεγην

- 3 Και μια φορα ακομη αναφέρει περι **καμαρών** ο Διων ο Κασιος στις Ρωμαικες Ιστοριες 36.49

*οὔτε γὰρ ἐς παράταξιν ἀλλ' ἐς πορείαν ἐσταλμένοι, καὶ ἐν ταύτῳ τοῖς τε ἵπποις καὶ ταῖς καμήλοις καὶ παντοδαποῖς σκεύεσι 1 καὶ οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες ἀναστρεφόμενοι, [4] καὶ οἱ μὲν ἐπὶ κελήτων, οἱ δὲ ἐφ' ἀρμάτων τῶν τε **καμαρῶν** καὶ τῶν ἀρμαμαζῶν ἀναμιζ ὀχούμενοι, καὶ οἱ μὲν ἤδη τιτρωσκόμενοι, οἱ δὲ προσδεχόμενοι τρωθήσασθαι, ἐταράσσοντο, κάκ τούτου ῥᾶον, ἅτε καὶ ἀλλήλοις ἐμπελαζόμενοι, ἐφθείροντο.*

*)Μοιαζει να αφορα ένα ειδος μεταγωγικοῦ μέσου.

Καμαρώνω = θριαμβεύω

Η αψίδα του θριαμβου του Κωνσταντίνου στη Ρώμη.2027.379

Η καμάρα λεγονταν και αψίδα¹. Η αψίδα χρησιμευε στο θριαμβο.

Αν επροκειτο για ατιμο θριαμβο (δηλ. διαπομπευση) η αψιδα ηταν ιδιαζοντως χαμηλη για να αναγκασει τον θριαμβευομενο να σκύβει ταπεινωτικα (βλ. [Καυδιανά Δίκρανα](#)). Εσκυβε (δηλ. καμαρωνε) για να περάσει αλλα δεν υπερηφανευονταν .

Αντιθέτως αυτός όμως που κατηγαγε τιμητικο θριαμβο, ο νικητης, στατηλάτης ή ηγετης, περνούσε από την αψιδα του θριαμβου που ηταν πανύψηλη, φυσικά **υπερήφανος**, και **με το κεφάλι ψηλά** και έφιππος ή σε 'αρμα. ΦΡ Περνούσε [καμαρωτός - καμαρωτός](#). Σπανιότερο το επιθετο [καμαρωμένος](#) .

Το Δημοτικο Ασμα του Κιαμηλ μπεη τον αποκαλει **καμαρωμένε Αφέντη** και αλλού τον παρομοιάζει :*"Που ήσουνα στην Κόρινθο πύργος **καμαρωμένος**."*

Αρκετα ρηματα δημιουργουνται από την ονομασία του αντικειμένου που διαβαίνουμε, ή που διασχίζουμε:

- Εκπαραθυρωνω
- Ξεπορτίζω
- Διαπορθμέυομαι
- Πελαγοδρομώ
- Οδευω

Ετσι λοιπον και το **καμαρώνω** σημαίνει και **περνάω την καμάρα**,την αψίδα του **θριάμβου, θριαμβολογώ**, και κατά [συνεκδοχή](#) **υπερηφανεύομαι**.

Το καμαρώνω καποιον (μεταβατικο ρημα) σημαινει αισθανομαι υπερηφανεια για καποιον, τον θαυμάζω. Πχ. Ηρθαν οι μαμαδες να καμαρώσουν τα βλαστάρια τους στην παρέλαση. Λεγεται και ειρωνικα:Για καμαρώστε τον τον ατιμο! Πήρες 5 στα μαθηματικα!

Βλ. Υπογλώσσιο #81

Σημ 1. Η Αψιδα του θριάμβου του Γαλερίου στη Θεσσαλονίκη, οι αψιδες του υδραγωγείου στην Καβάλα λεγονται από τον λαό "καμάρα" . Ολες πανύψηλες.

Η ΚΑΜΑΡΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

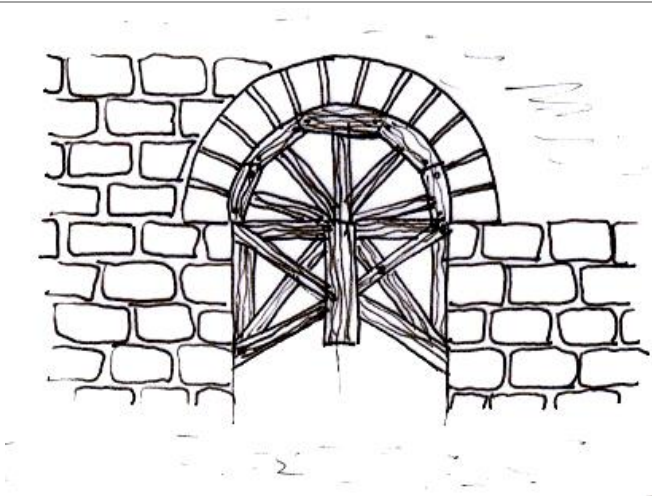
Η ΚΑΜΑΡΑ ΤΗΣ ΚΑΒΑΛΑΣ

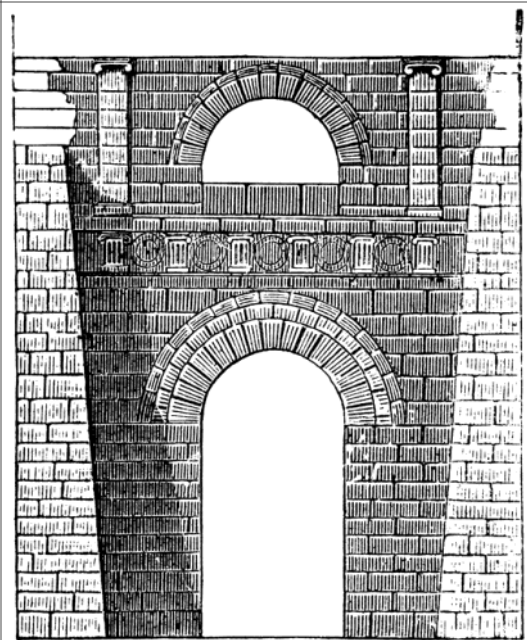
Η Αψίδα του θριαμβού του Τιτού στη Ρώμη

Arc de Triomphe del Etoile - Paris

Κατασκευή καμάρας

Τελειωμένες καμάρες

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Παρατηρούμε ότι η φραση **κρυφό καμάρι** είναι οξύμωρη. Το **καμάρι** όπως συνηθως το λέμε είναι η **καύχηση**, η **υπερηφάνεια** κατι δηλαδή που έχει ευρεία δημοσιότητα, δεν μπορείς να καμαρώνεις στα κρυφά. Το κρυφο καμάρι είναι σαν σκορδαλιά χωρίς σκόρδο. Μήπως πρέπει να αναθεωρηθει η παροιμια σε "ο κοσμος το χει τουμπανο και εμεις [κανουμε] **σκυφτόν καμάρι**" ως: ο κοσμος μας διαπομπευει και εμεις σκυβουμε το κεφάλι, αισθανόμαστε ταπεινωμένοι.

Πβλ. Πικρια Νικου Καββαδία

Τις ξεβαμένες στάμπες μου **πούχα για περηφάνεια*** για σένα, που σαλπάρισες, γολέτα αρματωμένη.

Δηλαδή για τις οποίες καμαρώνω.

Καμάρι όμως κατά τον Σκαρλάτο Βυζάντιο είναι και υποκοριστικό του **κάμαρα**= δωματιο δηλ.καμαράκι, δωματιάκι. Ο κοσμος το διαλαλεί με το τούμπανο εμεις το έχουμε [στο] **κρυφό καμάρι**,το κρυφό δωματιάκι, την κρύπτη, δηλ. εμεις το κρύβουμε. Βλ. [αναφορές](#).

ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Τούμπανα στη γειτονιά σου. Δέξου τα και στην αυλή σου^{214.891}.

Ένα κακό που ουμβαινει στην οικογένεια μας ή στο περιβάλλον μας εχει ουνήθως αντίκτυπο και σ' εμας.

Ανάλογη **Ό,τι ακους στη γειτονιά σου πάντεχέ το στη γωνιά σου.**

Βεβαια εδώ τα τουμπανα δεν είναι του γάμου αλλά της διαπόμπευσης.

Το ονειδος κατοιου παρασύρει και το στενο περιβάλλον του.

Πβλ. παροιμιες

- Τον εδικόν μου πόμπευαν κι ήταν ντροπή δική μου
- Γαμιέται η παπαδιά; Τα πληρώνει το χωριό.

Ός ό μωρός τό τύμπανον

Όπως ο ανοητος κτυπα συνεχως το τυμπανον. Πβλ. συχρ. Φράση τι μου κοπανας τα ιδια και τα ιδια, τι μου τσαμπουνάς.

349.126 ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΚΑΤΖΙΟΥΛΗ - ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΗ # 1787

ΑΝΑΦΟΡΕΣ και ΣΧΟΛΙΑ

1.ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΣΦΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ 21 ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟ Ε'

νά τούς στηλιτεύσετε πανταχοῦ ὡς κοινους λυμεωνας... νά διαφυλάττητε τήν πίστιν και κάθε ὑποταγήν και ευπειθειαν εις αυτήν τήν Θεόθεν ἐφ' ἡμας τεταγμένην κραταιάν και ἀήττητον βασιλείαν... 'Εκείνους δέ τούς ἀσεβεις πρωταιτιους ... νά τούς μισήτε και νά τούς ἀποστρέψετε και' διανοια και λόγω... ἀφωρισμένοι ὑπάρχειεν και κατηραμένοι και ασυγχώρητοι και μετά θάνατον ἀλυτοι, και τω αιωνίω ὑπόδικοι ἀναθέματι και **τυμπανιαῖοι** ... σχισθεῖσα ἡ γῆ καταπίοι αυτοῦς... εις θαῦμα και παράδειγμα πατάξαι Κύριος αυτοῦς τω ψύχει, τῷ πυρί, τῇ ἀνεμοφθορία και τῇ ὄχρα ...

Σσ.

Θεόθεν ἐφ' ἡμας τεταγμένην κραταιάν και ἀήττητον βασιλείαν= ενν. ο Τούρκος Σουλτάνος!

Εδώ το **τυμπανιαῖοι** = πρησμένοι. Προγγουνται και επονται και αλλα χριστιανικοτατα, πατρικοτατα και τελειως εμετικα. Ουδεν ετερον σχόλιον!

154.

2

Αντε στ' αναθεμα βρέ αφορισμένε.

Όμως ο **αφορισμος** και το **αναθεμα** ηταν οπλα διαπομπευσης για κάθε παραβαση των εκκλησιαστικων κανωνων.

468. 'Ιδού μερικά παραδείγματα αφορισμων από τον 'Εκκλησιαστικό Νόμο του Θεοφίλου ἐξ 'Ιωαννίνων (1788). «Πιστός ὀρθόδοξος χριστιανός μέ γυναίκα ἑτερόδοξον ἄν εις γάμον συνναφθουν χωρίζωνται· εἰ δέ καί παρακούει ὁ ὀρθόδοξος **ἀφορίζεται** (I, ἄρθρο 36). «'Εκεννος ὀπού χαλά και δέν κρατεῖ χωρίς ἀνάγκην τὰς νενομισμένας νηστείας **ἀναθεματίζεται**» (I, 51). «'Ο λαϊκός. νά **ἀφορίζεται** ἄν πηγαῖνη εις θέατρον ἢ εις σκηνάς ὀπού χορεύουν» (II, 29).

'Αφορίζονται ὄσοι πηδούν φωνές στόν κλήδονα (II. 39) ...

154.489

Η φραση "μπρε αφορεσμέν' » (επιθετο αφορισμένος) απανταται συχνοτατα στο ποντιακο ιδιωμα ως υβρις αναλογη προς το σημερινο « ρε μαλάκα»

3

Καμάριον

ΚΑΜΑΡΆΚΙ (Ἡ Τσερκ. Ὀνταζίκος ἢ Ὀντα-
δάκι καὶ Ἰταλ. Βαμπινέτο). • Οἰκημάτιον,
δωμάτιον, εἰκισκος, κοιτώνιον, κοιτωνίσκος,
καμαρίον. chambrette, θ.

To Henry George Liddell. Robert Scott. A Greek-English Lexicon.

Ερμηνεύει το καμαρόω ως εξής:

καμαρόω, furnish with a **vault**, BGU1545.8 (iii B. C.):—Pass., to be **vaulted**, PGrenf.1.21.9 (ii B.C.), IG4.203.25 (Corinth.). βαζω **θόλο** ἢ καμαρόομαι καλύπτομαι ἀπὸ **θόλο**.

Το <http://dictionary.reference.com/browse/vault> περιγράφει τις σημασίες του **vault**

1. μια θολωτή κατασκευή, συνήθως κατασκευασμένη από πέτρες, τσιμέντο ή τούβλα, που αποτελεί μια οροφή ή τη στέγη πάνω από μια αίθουσα, δωμάτιο, αποχέτευση, ή άλλη, εν όλω ή εν μέρει κλειστή κατασκευή. Καμάρα, θολος
2. μια θολωτή κατασκευή που μοιάζει με ένα θόλο.
3. ένας χώρος, ο θάλαμος ή μέρος που περικλείεται από μια δομή θόλου ή θολοειδή, ειδικά ένας υπόγειος χώρος.
4. ένας υπόγειος θάλαμος, ως ένα κελάρι ή ένα τμήμα κελαριού.
5. ένα δωμάτιο ή διαμέρισμα, συχνά από χαλυβα ή με επένδυση από χάλυβα, που προορίζεται για την αποθήκευση και φύλαξη των τιμαλφών, ειδικά ένα θησαυροφυλάκιο σε μια τράπεζα.

Ο Αίλιος Ηρωδιανός ο Γραμματικός στο De prosodia catholica (1.154)

θόλος, «μεσσηγυς τε **θόλου** και άμύμονος έρκεος αυλής» (Οδύσσεια . Χ 442).

Τό μέντοι **θολός** τό μέλαν της σηπίας όξυνόμενον προς άντιδιαστολήν έστι. Ο δε Ιπποκράτης Στο « περι Νόσων» του αναφέρει «μελαν εμεσμα, οίον πολύπου θολόν» (σαν το μελάni της σουπιας) 2.73. αλλά σημαίνει και το αγγείο που φυλάει το μαλακίο το μελανι του. Συγγ. Καλαμαρι. Η θαλάμη> Θαλάμι.

Ετυμολογία

θόλος, ή θολωτον κατασκευήασμα, στέγη ήμισφαιροειδής έχουσα **καμάραν**, εν Αθήναις κυκλικον οικόδομημα, όπου παρέμεναν και έσιτίζοντο οι πρυτάνεις· : θόλος, ως καί ή λ. **θάλαμος** (κατά το Λιντλ-Σκοτ ο θαλαμος έχει και την σημασια από θηκης τιμαλφών όπως και ο θόλος, Ξενοφών - Οικονομικός 9.3.1: ό μὲν γάρ θάλαμος εν όχυρω ὦν, τὰ πλείστου άξια καί στρώματα καί σκεύη παρεκάλει),

θολός, ο πηλός, λάσπη, ακαθαρσία, το μέλαν ύγρόν, το όποιον έκχέουν τά κεφαλόποδα (π.χ. ή σουπιά, το «καλαμάρι» κ.τ.τ.), θολώ "καθιστώ τι θολόν, θολώνω, τάρασσω", θολερός "βορβορώδης, λασπώσης, θολός, σκοτεινός, τεταραγμένος, "συγκεχυμένος": έπεκτετ. τύπος του *dheu- = περιφέρεσθαι, διασκορπίζεσθαι, βλ. θυμός, θύμος κ.τ.λ.

Παραγωγα από θολός ρ. θολωνω , ΦΡ θολωνω τα νερα, εχω θολώσεις από το διαβασμα. Θολούρα.

Ποιηση

Τοτ' εσηκωσες το βλέμμα
Μεσ' στα κλάηματα **θολό**
Και στο ρουχο σου εσταζ' αίμα
Πληθος αιμα Ελληνικό

4

καμαρωτός - καμαρωτός.

Επιρημα .

Πχ.

ήταν ένας κότσυφας που τον λέγαν Σταύρο.

Απόκτησε φωλιά και κοτσυφόπουλα

και τόσο περήφανος αισθάνθηκε,

που βγήκε και κάθονταν στην κορυφή,

καμαρωτός καμαρωτός.

Η επανάληψη του επιθετου ή του ουσιαστικου το μετατρεπει σε επιρρημα. Πχ. Πρωί-πρωί = νωρίς, καλά-καλά = εντελως
Το καμαρωτός = θαλαμηπόλος, ιδιως πλοιου, προέρχεται από το κάμαρα (δωμάτιο, καμπίνα, θάλαμος)

5

Καμαρώνω κάποιον.

Μεταβατικόν : εγω καμαρώνω καποιον άλλο, αισθανομαι υπερηφανος γι' αυτόν, τον θαυμάζω. Εδώ εχει λογικη η σημασια του καμαρώνω που δινει ο Μπαμπινιωτης: κυρτώνω, κάμπτω δηλαδη εγω υποκλίνομαι, γιατι θεωρω καποιον ανωτερον μου, δηλαδη θαυμαστον.

του, καλοξουρισμένος, καλοχτενισμένος, είχε συνταχτεί να πάει στην εκκλησιά ν' ακούσει το Ευαγγέλιο, να δει και τη Μαρϊορί. Έλαμπε στη μέση της αυλής σαν αίτός. Το Λενιό αποστάθηκε μια στιγμή και τον καμάρωσε. «Τέτοιος θά 'ταν κι ο κύρης μου, συλλογίστηκε, στα νιάτα του· Αι Γιώργη!»
—Καλημέρα, Λενιό, είπε ο Μικελής βάνοντας το καλπάκι που κρατούσε στο χέρι πάνω στην εκκλησιά [...]

Λεγεται συνηθως και ειρωνικα

Κοιτάζτε τους πώς μάζεψαν,
σαν τα δαρμένα τα σκυλιά, στα σκέλια
το φωτισμένο τους μυαλό!

Κοιτάζτε, καμαρώστε τους,
οπού τις δάδες σβήσαν
και σκύψαν τα κεφάλια τους
και γλύφουνε το χώμα!⁶¹

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΠΥΡΦΟΡΟΣ

Μμεταφραση Βασιλικη Π. Δεδούση

Αν λοιπον δεχθουμε ότι αρχικα το ρημα καμαρωνω χρησιμοποιειτο ως μεταβατικο: εγω καμαρωνω καποιον, υπερηφανευομαι για καποιον τοτε η αμεταβατη μορφη του θα επρεπε να ηταν καμαρώνωμαι [δηλ. καμαρωνω τον ευατο μου] σημαινει υπερηφανευομαι και ο **καμαρωμένος** είναι ο υπερηφανος.

Κλαίει καὶ μιὰ χανούμισσα τὸν δόλιον τὸν Κιαμίλην .

α Ποῦ εἶσαι καὶ δὲν φαίνεσαι, καμαρωμέν' ἀφέντη ;

ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΤΟΥ ΚΙΑΜΙΑ ΜΠΕΗ.

Πβλ. ρηματα με μεταβατικη και αμεταβατη χρηση
Λουζω -λουζομαι (μονος μου)
Κουρευω - κουρευομαι (από καποιον άλλο)
Ξυριζω (άλλον) - ξυριζομαι (μονος η από αλλον)

6.

Διαπόμπευση στα 1784

«οί άσεμνες γυναικες περιάγονται καθισμένες ανάποδα σέ γάιδαρο κρατώντας τήν ουρά του για νά μή πέσουν. Κατά τήν περιφορά τούς πετούν λάσπη και ακαθαρσίες. Μιά τέτοια διαπόμπευση έγινε στη Νάξο λίγο πριν από τήν άφιξή μου. Ύστερα τις εξορίζουν από τήν

πόλη. Οί γυναίκες πού τιμωρούνται μ' αυτόν τόν δημόσιο εξευτελισμό ονομάζονται **γεβεντισμένες**. Στήν Κωνσταντινούπολη τιμωρούνται σέ 50 - 100 ραβδισμούς, πΠου καταφέρονται από ένα γενίτσαρο στά πσινά. Κι' επειδή τά θύματα είναι συνήθως φτωχές γυναίκες πού δέν φοροϋν γούνα, υποφέρουν πολύ»
Renata Lavagnini, VILOISON IN GRECIA , Note di viaggio 1784 - 17861, Palermo 1974, σ. 57).

7.

Fornicate

Μια παραξενη συσχετιση λεξεων.

Fornicatio: **whoredom, fornication** (λεξη της εκκλησιαστικης λατινικης) πορνεία, μοιχεία, Tert. Pudic. 1; 2; 16; 22; Vulg. Num. 14, 33 al.

Ο ελληνικος όρος «πορνεια» όπως αναφέρεται στην προς Εφεσίους Επιστολή του Παυλου (διαβάζεται στους γάμους), μεταφράζεται από το Rainbow Missions, Inc. World English Bible με τον ορο sexual immorality (σεξουαλικη ανηθικοτης) . Ο Άγιος Ιερωνυμος (βοηθειά σας) το μετέφραζε στα λατινικά fornicatio.

Αριθμοί 14:33

*οί δέ υιοί υμών έσονται νεμόμενοι έν τή έρήμω τεσσαράκοντα έτη και άνοισουσι την **πορνείαν** υμών, εως άν αναλωθῆ τα κώλα υμών έν τή έρήμω,*

fili vestri erunt vagi in deserto annis quadraginta et portabunt **fornicationem** vestram donec consumantur cadavera patrum in deserto

Η λεξη fornicatio προέρχεται απο το Fornix που το Charlton T. Lewis, Charles Short, Latin Dictionary

μεταφράζει σε an arch or vault (αψίδα ή θόλος cf.: **camera**, testudo, tholus, lacunar).

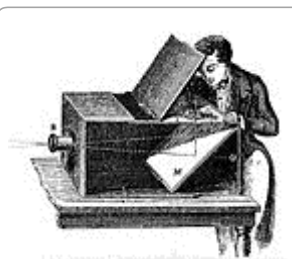
Όμως η λεξη ηταν εμμεσα συνδεδεμενη με την πορνεια γιατι σημαίνει μεταφορικώς **πορνειο** σε υπογειους θολους a brothel, bagnio, stew, situated in underground vaults, συμφωνα με το ιδιο λεξικο.

Ας μην ξεχναμε πως οι **καμάρες** και τα γεφύρια είναι οι προχειροι χωροι κρυφών ενεργειων όπως η έν υπάιθρω συνουσια, αλλα και η αφοδευση και η ουρηση. Να λοιπον **το κρυφο καμάρι** που είναι χωρος οπου κρυβουμε τις αισχροτητες.

8

Η λατινική κάμερα

Το Λεξικό Gaffiot ερμηνευει το Λατινικό camera (ή camara), ουσ., θηλ. (από το Ελλ καμάρα), toit recourbé, vouite, plafond ; Κυρτή στέγη, θολωτή οροφή,ταβάνι, Cicero. O. 3,1, 1; Sallustius. C. ii, 4 il 2 βαρκα με θολωτη οροφή, barque a toit vouité : Tacitus H. 3, 47.

Ο σκοτεινος θαλαμος ή **camera obscura** ηταν ο προδρομος της φωτογραφικης μηχανης που αποσκοτιστικε και εμεινε σκετη κάμερα και, μέσω τον αγγλικών, γύρισε από κει που ήρθε: στην Ελλάδα).

Παρεμπίπτον σχόλιον

Όμως και το Λατινικό obscurus ηρθε στην Ελλάδα ως "ο σκουρος". Το αρχικο ομικρον το περασαμε για το οριστικό αρθρο"ό".

Βιβλιογραφία

241

Τίτλος: 1864 ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΙΚΑ

Συγγραφέας :Ι. Αναγνωστοπούλου & Λ. Μπουσούνη-Γκέσουρα

Εκδότης:ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Έτος:2010

154

Τίτλος: ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΑ

Συγγραφέας: ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ

Εκδότης:

Έτος:1987

2027

Τίτλος: Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΡΩΜΑΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Συγγραφέας: ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ

Εκδότης: LAROUSSE - ΔΕΛΛΗΘΑΝΑΣΗΣ

Έτος:1991

107. Α.Δ. Κεραμόπουλος, 'Ο άποτυμπανισμός. Συμβολή αρχαιολογική εις την ιστορίαν του ποινικού δικαίου καί την λαογραφίαν (Βιβλιοθήκη τής εν 'Αθήναις αρχαιολογικής εταιρείας), 'Αθήναι 1923.

20/10/2013